

Beslisnota voor de raad

Datum 24 oktober 2019

Openbaar

Onderwerp Nieuwe rechtspositieregeling voor raadsleden
Versienummer 0.1

Portefeuillehouder Presidium
Informant Herman Veraart
Afdeling Raadsgriffie
Telefoon 038 498 21 12
Email hc.veraart@zwolle.nl

Bijlagen 1. [Besluit rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers](#)
2. [Verordening rechtspositie raadsleden en burgerleden 2019](#)

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 Kennis te nemen van het Besluit rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers.
- 2 De Verordening rechtspositie raadsleden en burgerleden 2019 vast te stellen.
- 3 De agendacommissie aan te merken als bijzondere commissie in de zin van artikel 3.1.4 van het Besluit rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers.
- 4 De Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden 2018 in te trekken.

Datum 24 oktober 2019

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Met ingang van 1 januari 2019 is een nieuw rechtspositiebesluit voor raadsleden van kracht. Hierin worden de vergoedingen en andere faciliteiten voor raadsleden geregeld. In het nieuwe besluit worden veel regelingen dwingendrechtelijk voorgeschreven. Voor enkele voorzieningen is er wel lokale keuzevrijheid. Deze extra voorzieningen komen ten laste van het bestaand budget, er is hiervoor geen extra geld aan gemeenten beschikbaar gesteld. Door het nieuwe rechtspositiebesluit is het nodig een nieuwe verordening vast te stellen.

Beoogd effect

Door vaststelling van een nieuwe verordening wordt de lokale regelruimte die het nieuwe rechtspositiebesluit biedt ingevuld.

Argumenten

1.1 Een nieuwe rechtspositiebesluit voor politieke ambtsdragers is van kracht geworden.

Per 1 januari 2019 is een nieuwe landelijk rechtspositiebesluit van kracht geworden. Het betreft het Besluit rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers. Dit is de opvolger van afzonderlijke rechtspositiebesluiten voor politieke ambtsdragers bij gemeente, provincie en waterschap. In dit besluit wordt de rechtspositie geregeld van raadsleden en commissieleden, maar ook van de burgemeester, wethouders, en vergelijkbare functionarissen bij de overige decentrale bestuurslagen zoals statenleden, gedeputeerden en waterschapbestuurders. Het nieuwe rechtspositiebesluit bestaat uit drie hoofdstukken. Iedere bestuurslaag heeft haar eigen hoofdstuk. In het rechtspositiebesluit staan de regels voor de vergoedingen en overige voorzieningen voor politieke ambtsdragers.

1.2 Bestaande regelingen zijn gecontinueerd maar er zijn ook nieuwe mogelijkheden

In het rechtspositiebesluit is, zoals ook al in het oude besluit, de vergoeding voor de werkzaamheden van raadsleden, de vaste onkostenvergoeding en de toelage voor fractievoorzitters geregeld. Daarnaast is geregeld dat aan raadsleden die zitting hebben in de rekenkamercommissie, de vertrouwenscommissie en een onderzoekscommissie een toelage wordt verleend. Verder is er een tegemoetkoming in de kosten van een ziektekostenverzekering. Nieuw is dat raadsleden die lid zijn van een bijzondere commissie een extra vergoeding kunnen krijgen en dat raadsleden aanspraak kunnen maken op een vergoeding van de reiskosten binnen de gemeente. Verder kan er gekozen worden voor een vergoeding loopbaanoriëntatie en vergoeding voorziening arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden. Daarnaast is de regeling voor de ICT-vergoeding gewijzigd.

1.3 Het nieuwe besluit voorziet in mogelijkheden voor vergoeding van reiskosten voor reizen buiten én binnen de gemeente.

Raadsleden konden al in aanmerking komen voor een vergoeding van reis- en verblijfkosten gemaakt in verband met reizen *buiten* het grondgebied van de gemeente. Dit dient dan wel te zijn vastgelegd in de verordening ([artikel 97 gemeentewet](#)). In onze huidige verordening is dit geregeld in artikel 2. Voor de nieuwe verordening wordt voorgesteld de tekst uit de modelverordening over te nemen. Nieuw is dat raadsleden ook aanspraak kunnen maken op een vergoeding van de reiskosten *binnen* de gemeente. Het gaat om zowel de reiskosten voor het bijwonen van vergaderingen van de raad als om de reis- en verblijfkosten voor reizen binnen de gemeente gemaakt voor de uitoefening van de functie (artikel 3.1.7). Voorgesteld wordt in Zwolle geen gebruik te maken van deze mogelijkheid, omdat de

Datum 24 oktober 2019

afstanden binnen de gemeente Zwolle beperkt zijn en dat door het gebruik van de fiets de kosten beperkt zijn. Bovendien brengt een reiskostenregeling behoorlijke administratieve lasten met zich mee.

1.4 De hoogte van de toelage voor leden van een onderzoekscommissie wordt bij verordening bepaald.

In artikel 3.1.3. van het nieuwe rechtspositiebesluit is geregeld dat de hoogte van de toelage die aan leden van een onderzoekscommissie (raadsenquête) wordt toegekend bij verordening moet worden bepaald. De toelage bedraagt per jaar éénmaal tot driemaal de maandelijkse vergoeding voor de werkzaamheden. Voorgesteld wordt de hoogte te bepalen op éénmaal de maandelijkse vergoeding

1.5 Aan raadsleden kan een vergoeding worden verstrekt voor kosten in het kader van loopbaanoriëntatie.

Voor raadsleden uit gemeenten met meer dan 100.000 inwoners kan een vergoeding worden verstrekt voor kosten in het kader van loopbaanoriëntatie (artikel 3.1.8) . Het betreft een vergoeding voor de kosten die raadsleden maken omdat zij zich tijdens het ambt oriënteren op hun verdere loopbaan of omdat zij mobiliteit bevorderende activiteiten ontplooiën. Voorgesteld wordt van deze mogelijkheid gebruik te maken. Dit vanwege de aantrekkelijkheid van het raadslidmaatschap in de toekomst en gezien het feit dat mensen steeds vaker in een ZZP-constructie werkzaam zijn i.p.v. in een andere reguliere dienstbetrekking. De kosten van deze vergoeding moet worden opgevangen binnen het bestaande budget.

1.6 Aan raadsleden kan een vergoeding worden verstrekt voor een voorziening voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.

Een andere mogelijkheid die het nieuwe rechtspositiebesluit biedt is het verstrekken van een vergoeding aan raadsleden ten behoeve van een voorziening in het kader van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden (artikel 3.1.9). Door enkele grote gemeenten wordt onderzocht of een collectieve verzekering mogelijk is. Voorgesteld wordt de resultaten af te wachten en daarna te besluiten er al dan niet gebruik van te maken.

2.1 Voor de keuzes en uitwerking is het vaststellen van een verordening noodzakelijk.

Zoals eerder opgemerkt worden in het nieuwe rechtspositiebesluit veel regelingen dwingendrechtelijk voorgeschreven. Daarnaast kunnen op decentraal niveau regels verder worden uitgewerkt en worden er zoals hierboven aangegeven enkele (aanvullende) voorzieningen mogelijk. Hiervoor moet dan een verordening worden vastgesteld.

2.2 De VNG modelverordening is zoveel mogelijk gevolgd.

Naar aanleiding van het besluit rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers heeft de VNG een nieuwe modelverordening gepubliceerd. Het betreft de verordening rechtspositie raadsleden en commissieleden en is bedoeld als invulling van het lokaal maatwerk. Het is de opvolger van de modelverordening rechtspositie wethouders en raads- en commissieleden. Voor het opstellen van onze nieuwe verordening is de VNG modelverordening zoveel mogelijk gevolgd.

2.3 Een gecombineerde verordening collegeleden – raadsleden is niet meer mogelijk.

Begin 2018 heeft de Zwolse raad de aangepaste Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden vastgesteld. Deze verordening is nog gebaseerd op de toen geldende landelijke rechtspositieregeling. Als gevolg van het nieuwe rechtspositiebesluit is het niet meer mogelijk om te werken met één verordening voor wethouders, raadsleden en commissieleden. Er zijn twee separate

Datum 24 oktober 2019

modellen nodig. Een verordening voor raadsleden en commissieleden en een regeling voor burgemeester en wethouders. Als wij de huidige (gecombineerde) verordening vervangen zal er dus naast de verordening voor raads- en commissieleden (burgerleden) ook door het college een regeling voor de rechtspositie van burgemeester en wethouders moeten worden vastgesteld.

2.4 Door een overgangsregeling is deze raadsperiode de huidige ICT-vergoeding nog mogelijk

In het nieuwe rechtspositiebesluit is geregeld dat aan raadsleden ten laste van de gemeente informatie- en communicatievoorzieningen ter beschikking worden gesteld (artikel 3.3.2.). Hierdoor is onze huidige regeling voor de ICT-vergoeding wettelijk niet meer toegestaan. Er is echter een [overgangsregeling](#) vastgesteld waardoor we voor de huidige raadsleden onze regeling nog wel kunnen toepassen. Met ingang van de nieuwe raadsperiode moeten we een nieuwe regeling gaan hanteren. Dat betekent dat dan een tablet/device door de gemeente in bruikleen zal worden verstrekt. Te zijner tijd zal een nieuwe regeling voor het beschikbaar stellen van informatie- en communicatievoorzieningen nader worden uitwerkt.

2.5 Zwolle werkt niet met raadscommissieleden, maar met burgerleden

In Zwolle kennen we geen raadscommissieleden, maar wel burgerleden. Burgerleden zijn door de fracties aangewezen leden, niet zijnde raadsleden, die het woord mogen voeren namens de fractie tijdens de informatie- en debatrondes van het Raadsplein (artikel 14 van het [Reglement van orde van het Raadsplein 2018](#)). In de te vervangen verordening was de vergoeding voor burgerleden als volgt opgenomen. Burgerleden ontvangen de maximale vaste onbelaste vergoeding conform de door de fiscus gehanteerde vrijwilligersregeling. Met ingang van 1 januari 2019 is de maximale vergoeding verhoogd van € 1.500,- naar € 1.700,- per jaar. Voorgesteld wordt de regeling vrijwilligersvergoeding voor raadsleden over te nemen in de nieuwe verordening en per 1 januari 2020 het verhoogde bedrag te hanteren.

3.1 De verantwoordelijkheid en het tijdsbeslag rechtvaardigen het om de agendacommissie als bijzondere commissie aan te merken.

Een van de keuzemogelijkheden is een extra toelage te verstrekken aan raadsleden die zitting hebben in een bijzondere commissie. Een bijzondere commissie is een commissie die door de raad is ingesteld ter uitvoering van zijn taken en verantwoordelijkheden met een zodanig belang, belasting en tijdsbeslag dat die niet redelijkerwijs tot het reguliere werk van een raadslid geacht kunnen worden te behoren (artikel 3.1.4). Op grond van het rechtspositiebesluit (artikel 3.1.2) wordt aan leden van de vertrouwenscommissie en de rekenkamercommissie ten laste van de gemeente een toelage verleend van € 122,40 per maand. De verantwoordelijkheid en het tijdsbeslag die het lidmaatschap van de agendacommissie met zich meebrengt zijn op zijn minst vergelijkbaar, dus ligt het voor de hand aan leden van de agendacommissie een zelfde toelage te verstrekken. Voorgesteld wordt de agendacommissie aan te merken als bijzondere commissie in de zin van artikel 3.1.4 van het Besluit rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers.

4.1 De huidige verordening kan worden ingetrokken

Door het van kracht worden van de nieuwe verordening kan de huidige verordening worden ingetrokken.

Risico's

N.v.t

Datum 24 oktober 2019

Financiën

De invoering van het nieuwe rechtspositiebesluit, en daarmee samenhangend de vaststelling van de nieuwe verordening, leiden tot extra kosten. De extra kosten worden geschat op €10.000,- á €15.000,- per jaar (eventuele kosten in het kader van loopbaanoriëntatie zijn hierin nog niet meegerekend). Vanuit het Rijk worden echter geen extra middelen beschikbaar gesteld aan de gemeenten. Vooralsnog gaan we er vanuit dat de extra kosten binnen het bestaande budget kunnen worden opgevangen.

Communicatie

De vastgestelde verordening wordt op de gebruikelijke wijze digitaal bekendgemaakt in het Gemeenteblad en op de website van de gemeente Zwolle.

Openbaarheid

Deze beslisnota is openbaar